

การประเมินสื่อและช่องทางในการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การป้องกันควบคุมโรคมาลาเรียในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา

บทคัดย่อ

การประเมินสื่อและช่องทางการเผยแพร่สื่อ ซึ่งได้มีการผลิตเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมให้ความรู้ของการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินการยอมรับสื่อของประชาชน ความเหมาะสมและประสิทธิผลของสื่อที่ได้ดำเนินการจัดทำและผลิตอย่างถูกต้องตามหลักการผลิตสื่อที่ประเมินในครั้งนี้คือ แผ่นพับและโปสเตอร์ซึ่งผลิตในโครงการยุทธศาสตร์เพื่อการขยับยั้งเชื้อมาลาเรียที่ทนต่อยาอนุพันธ์อาร์ติมิซินินในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ยังต้องการค้นหาช่องทางการเผยแพร่สื่อที่เหมาะสมสำหรับการส่งสารเรื่องสุขภาพไปยังประชากรเป้าหมาย

การศึกษาดำเนินการในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ในจังหวัดจันทบุรี และศรีสะเกษ ซึ่งเป็นพื้นที่ของโครงการยุทธศาสตร์เพื่อการขยับยั้งเชื้อมาลาเรียที่ทนต่อยาอนุพันธ์อาร์ติมิซินินในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กิจกรรมในการ ประเมิน ประกอบด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจังหวัดละหนึ่งหมู่บ้าน และการอภิปรายกลุ่ม จำนวน 1 กลุ่มต่อหมู่บ้าน จำนวนตัวอย่างที่สัมภาษณ์คือ 81 ราย ผลการศึกษา พบว่า ความครอบคลุมของการกระจายสื่อค่อนข้างสูงคือ ร้อยละ 80.2-83.9% กลุ่มตัวอย่างยอมรับสื่อแผ่นพับและโปสเตอร์โดยสื่อแผ่นพับได้รับการยอมรับมากทั้งด้านเนื้อหา สี สัน ขนาด และรูปภาพ และสามารถปฏิบัติได้ตามที่แผ่นพับแนะนำในการป้องกันและควบคุม โรคมาลาเรีย นอกจากนี้ ผลของการอภิปรายกลุ่มยังมีความสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เช่นกัน

ผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่พัฒนาและจัดทำอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงทั้งหลักวิชาการ ผสานกับความเชื่อและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย ย่อมได้รับการยอมรับและสามารถสื่อส่งสารด้านพฤติกรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายอย่างได้ผล ผลการศึกษายังพบว่า ช่องทางการสื่อสารที่กลุ่มเป้าหมายชื่นชอบคือการสื่อสารผ่านสื่อบุคคล ซึ่งข้อมูลนี้ควรมีการนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครที่มีบทบาทในการให้สุขศึกษา เพื่อให้มีทักษะและความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารการป้องกันและควบคุมโรคมาลาเรียอย่างได้ผล และส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพดี ปลอดภัยจากโรคมาลาเรีย

Assessment of Information Education and Communication (IEC) materials and communication channels for behavior change communication implemented at the Thai-Cambodia border.

Abstract

The assessment of information, education and communication (IEC) products and communication channel was carried out to determine an acceptance, appropriateness, and effectiveness of IEC that had been produced to enhance and promote the behavior change communication for target population in the areas of the project “A strategy for the containment of artemisinin tolerant malaria parasites in South-East”. It aimed to find out the practical communication channel or media that reached the target population effectively and also to determine a preliminary impact of the IEC materials towards the target population.

The assessment was carried out in February, 2010 in Chanthaburi and Si Sa Ket Provinces, eastern Thailand. The assessment were performed through two main activities including 1) a cross-sectional survey and triangulated with 2) Focus Group Discussion. The survey assessed 81 respondents and conducted two FGD sessions. The results showed the coverage of IEC materials was high as 80.2-83.9%. Overall, the pamphlets met well acceptance by the majority of respondents in all characteristics including contents, colors, sizes, and illustrations. We also found that most of the respondents could comply with key messages appeared on the pamphlet. The results from FGD showed similar outcomes when compared to the materials survey. Majority of the respondents had highly accepted the posters as shown by scores. These results figured out that, by culturally consideration and theoretically practice, the tailored made IEC materials were well fit the target population. More importantly, we found that the interpersonal communication was the most wanted communication channel for health education. These findings should be utilized as an evidence for enhancing a capacity of our field staff and volunteers to effectively deliver the health education program to the target population , as the aim set to change people’s behaviors and finally to save people’s health from malaria.